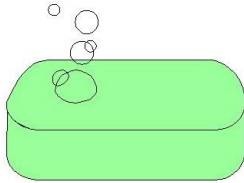

Hulpfiches, Analyse

Fiche 3 (Analyse) Huidhygiene

- **Definitie**

Huidhygiëne omvat het geheel van praktijken gericht op het behouden van de integriteit van de huid.

- **Keuze van producten voor huidhygiëne**

De keuze van producten voor het wassen van de huid kan meer bepaald belangrijk zijn bij werktaken waarbij een frequente wasbeurt noodzakelijk is, of wanneer er risico's zijn voor de gezondheid van de huid door de aard van de gemanipuleerde producten.

- **Toiletartikelen voor de huid**

- voor een gemiddelde bevuilding (meest voorkomend geval)

- **zachte zeep**

- bevat minder dan 10% tensioactieve stoffen
- neutrale pH
- niet giftig en niet prikkelend
- bevat geen oplosmiddelen, dit kan leiden tot:
 - uitdroging van de huid
 - risico's op dermatose of intoxicatie via de huid

- voor een hardnekkige bevuilding

- **detergent of werkplaatszeep**

- bevat tussen 8% en 20% tensioactieve stoffen
- pH is licht alkalisch
- niet giftig en niet prikkelend
- eventueel verrijkt met bestanddelen met mechanische werking (schuurmiddel) of solventen (concentratie onder de 30%)

- **Ontsmettingsproducten voor de huid**

Deze producten worden gebruikt na een microbiële blootstelling, bijvoorbeeld in de biomedische sector of de landbouwindustrie.

- **Antiseptische producten**

- ze moeten gekozen worden in functie van het micro-organisme in kwestie
- hun activiteit is, in functie van de noodzaak :
 - bacteriedodend
 - schimmeldodend
 - sporendodend
 - virusdodend
- ze hebben geen reinigende eigenschap
 - en moeten dus aangewend worden na het wassen met water en zeep.

- **Producten voor huidbescherming.**

- Beschermende **crèmes**

- Dit zijn emulsies met een hoge viscositeit die aangebracht worden vooraleer het werk wordt aangevat, om huidandoeningen te voorkomen/beperken en het reinigen te vergemakkelijken.

- **Huidverzorgingsproducten**

- Preventieve of curatieve werking gericht op het hydrateren van de huid om zo kloven, barsten, rode huidvlekken, ... te vermijden.

Hulpfiches, Analyse

- **Middelen om de handen af te drogen**

Overblijvend vocht op de huid kan de vorming van micro-organismen (schimmels, bacteriën, ...) met zich brengen.

- **handdoeken**

- ◇ indien van stof
 - moeten eenmalig gebruikt worden
 - de vaatdoeken die gemeenschappelijk gebruikt worden kunnen kruisbesmetting tussen de gebruikers bevorderen.
- ◇ indien van papier
 - voorzie een recipiënt om het afval te verzamelen

- **elektrische handdrogers**

- ◇ deze middelen zijn **efficiënt** indien de werknemers de nodige tijd nemen om de handen volledig te drogen.
- ◇ kies bij voorkeur een systeem dat automatisch in werking treedt wanneer **de handen kortbij worden gebracht**, om besmetting te wijten aan het bedienen van de drukknop te vermijden
- ◇ indien zeer **frequent** gebruik
 - kan uitdroging van de handen veroorzaken

- **in het geval van infectierisico's**

- ◇ het gebruik van elektrische drogers wordt afgeraden, behalve als de warme luchtstroom een verspreiding van micro-organismen in de omgeving met zich kan brengen.
- ◇ in dit geval laatste geval : geef de voorkeur aan handdoeken.

Fiche 4 (Analyse) Onderhoud van de werkruimte

1. De werkruimte: algemeenheden

De microbiologische kwaliteit van de werkruimte kan worden beïnvloed door:

- besmettingen afkomstig van een ventilatiesysteem
- invloeden van buitenaf (pollen, schimmels)
- activiteiten die in deze ruimte worden uitgevoerd

2. Kamerbreed tapijt

• Toxiciteit

- er bestaat een duidelijk verband tussen de aanwezigheid van kamerbreed tapijt en klachten/symptomen van het Sick Building Syndroom. Deze klachten zijn te wijten aan de lijmen die gebruikt worden bij het plaatsen, aan de onderhoudsproducten, het opnemen van stof en aan de ontwikkeling van micro-organismen
- kamerbreed tapijt kan de haard zijn waarin zich specifieke schimmels ontwikkelen, maar het kan eveneens het medium zijn waarin zich kiemen van schimmels, bacteriën en andere deeltjes komende van buitenaf (bv. schoenen) ophouden
- niet of slecht onderhouden, ze kunnen soms zeer bevuild zijn

• Aanbevelingen

- **zoveel als mogelijk het gebruik van kamerbreed tapijt vermijden**
- indien niet mogelijk opteren voor een tapijt met een dichte structuur, die weinig stof afgeeft of opneemt
- op het ogenblik van plaatsing van het tapijt:
 - ✦ ontvouwen en verluchten in een goed geventileerde ruimte vóór de plaatsing
 - ✦ de aanwijzingen van de fabrikant volgen i.v.m. de plaatsing
 - ✦ gebruik maken van weinig toxische en vluchtige lijmen
 - ✦ plaatsen buiten de werkuren en voldoende lang voor de aankomst van de gebruikers van het lokaal
 - ✦ lokaal afsluiten van het ventilatiesysteem, tenminste voor wat betreft de luchttoevoer
 - ✦ lokale verluchting gedurende 48 tot 72 u
- op het ogenblik van **reiniging**:
 - ✦ stoomreiniging
 - vlug droog
 - overvloedige lokale ventilatie gedurende het drogen
 - kiezen voor niet-toxische onderhoudsproducten
 - ✦ stofzuigen
 - minstens 1 maal per week in de burelen
 - in het bijzonder de doorgangen en de verzamelplaatsen (fotokopietoestel, koffiezetapparaat)
 - dagelijks in specifieke plaatsen zoals o.a. refters, ...
 - met een stofzuiger uitgerust met een filter met een hoge efficiëntie (indien dit niet het geval is, komen de fijnste stofdeeltjes terug in de atmosfeer terecht)
 - ✦ onmiddellijke tussenkomst indien het kamerbreed tapijt ernstig vervuild of per ongeluk nat geworden is

Hulpfiches, Analyse

• Microbiologische controles:

- 1 maal per jaar uitvoeren, en bij melding van pathologieën
- opsporen of onderstaande kiemen aanwezig zijn in het stof afkomstig van het kamerbreed tapijt:
 - ✧ mesofiele schimmels
 - ✧ xerofiele schimmels
 - ✧ zeer xerofiele schimmels
 - ✧ thermofiele schimmels
 - ✧ bacteriën bij 25 en 37°C
 - ✧ percentage endotoxines

3. Het meubilair

- Stofvorming op het meubilair terechtkomt kan onder controle gehouden worden door een regelmatige en frequente onderhoudsbeurt : minimum 1 maal per week. Ten einde het onderhoud te vergemakkelijken vermijden dat het meubilair vol mappen ligt.
- Alles wat overtrokken is met stoffen weefsels dient regelmatig onderhouden te worden, in functie van het gebruik
- Microbiologische controles dienen uitgevoerd te worden in geval van een vermoeden van pathologieën die met het meubilair verband kunnen houden

4. Kamerplanten

Kamerplanten bieden een niet te verwaarlozen bijdrage tot het welzijn in de werkomgeving. Moet men alleen overwegen om ze weg te halen wanneer allergische reacties worden waargenomen

- vergeet niet dat teveel nooit goed is
- de planten niet op of in de nabijheid van ventilatoren plaatsen
- het onderhoud van de planten verzekeren en elk jaar de potgrond verversen, zo wordt de ontwikkeling van diverse schimmels die de omgevingslucht zouden kunnen besmetten vermeden
- in het geval van allergische reacties, in elk geval de Ficus benjamina vermijden (astma, verkoudheid, conjunctivitis, netelkoorts)

5. De archieven

Opgeslagen documenten, en in het bijzonder langdurig gearchiveerd papier, kunnen een broeihaard zijn van verschillende microbiologische besmettingen (schimmels, bacteriën, papiervlooien, ...). Wanneer ze naar de kantoren worden teruggebracht, worden ze een besmettingsbron die de gezondheid kan aantasten. In de archiefruimte dienen volgende maatregelen genomen te worden:

- relatieve vochtigheid: minder dan 50%
- verluchting van het lokaal en een goede organisatie van het archief
- microbiologische controle: de archiefruimte en de besmette documenten dienen te worden onderzocht ingeval er een vermoeden bestaat van pathologieën die hiermee verband kunnen houden

6. Vochtigheidsproblemen

- onderzoek naar i.v.m. vochtigheidsproblemen in het gebouw
- insijpeling doorheen de dakbekleding
- insijpeling doorheen de muren
- opstijgende vochtigheid afkomstig van de funderingen
- condensatie en koudebruggen

Hulpfiches, Analyse

7. Opslag van afval

- Het organisch afval wordt bij voorkeur buiten het gebouw opgeslagen, nooit meer dan 1 week bewaren
- Wanneer dit niet het geval is, een goed verlucht lokaal kiezen
- Minimaal één maal per week reinigen en desinfecteren, nadat de ophaaldienst geweest is
- Microbiologische controle in geval van vermoeden van pathologieën die met de opslag van afval verband kunnen houden

8. Individuele luchtbevochtigers

Luchtbevochtigers die geplaatst worden op de radiatoren van een centrale verwarmingsinstallatie, of individuele systemen met een waterreservoir die warme lucht blazen, begunstigen de verspreiding van diverse microben en bevorderen het ontstaan van kwalijke geuren.

- Het waterreservoir regelmatig spoelen en desinfecteren (minimum éénmaal om de 2 weken)
- Gebruik gedemineraliseerd water
- Voorkom dat de zone rond de luchtbevochtiger vochtig wordt
- Indien er ademhalingsproblemen optreden, de luchtbevochtiger uitschakelen
- Ultrasonische systemen, duurder maar zonder waterreservoir, vergen minder onderhoud

9. Onderhoud van de ventilatie-installatie

- **Gebruiksregime van het ventilatiesysteem**
 - gebruik van het systeem in functie van de bezettingsperiode van het lokaal
 - programmatie van het onderhoud en het nazicht
- **Luchtoevoer**
 - Lokalisatie : ver van vervuilde zone (vloer, drukke straat, garage, vegetatie, ...)
 - Zuiverheid: stofdeeltjes, duiven, ongedierte, ...
- **Voorfilters en filters bij externe luchttoevoerkokers**
 - filtertype
 - veroudering: waterdichtheid, vervanging, scheuren, bevuilding
- **Ventilatieconvectoren**
 - Plaatsing
 - ◇ in functie van de werkposten
 - ◇ aanwezigheid van dossiers of groene planten op de ventiloconvectoren
 - Warmtebatterijen: vermogen in functie van de thermische noden van het gebouw, zuiverheid
 - Koudebatterijen: vermogen, zuiverheid, aanwezigheid van afwatering
 - Ventilatoren: zuiverheid
 - Blaasmonden: zuiverheid, corrosie, obstructies
- **Kunstmatige ventilatie door blazers en verwarming**
 - Warmtebatterijen: vermogen in functie van de thermische noden van het gebouw, zuiverheid
 - Koudebatterijen: vermogen, zuiverheid, aanwezigheid van afwatering
 - Ventilator en blaascaisson: zuiverheid van de caisson en de ventilatorbladen, corrosie, beschadiging

Hulpfiches, Analyse

- Luchtverdelingsbuizen: zuiverheid, corrosie, obstructies, luchtlekken
- **Ejectoconvectoren:**
 - goede werking, onderhoud
- **Luchtbevochtiger met watervergaarbak**
 - aanwezigheid van zoutafzetting op de wanden van de luchtbevochtiger
 - onderhoudstechnieken
 - afvoerbuizen: verstopping, stilzetten, onderhoud, ...
- **Blaasmonden/Plenum**
 - opstelling in functie van de werknemers en oriëntatie
 - zuiverheid, corrosie, obstructies
 - verdeling van de lucht tussen de blaasmonden
- **Afzuiging in de lokalen**
 - Plaatsing
 - in tegenovergestelde richting van de blaasmonden
 - in functie van de vervuiliingsbronnen
 - aanwezigheid van wanden/obstakels die de luchtcirculatie blokkeren of een kortsluiting veroorzaken tussen aan- en afvoer
 - zuiverheid van de blaasmonden
 - verdeling van de lucht tussen de afzuigmonden
- **Luchtuitstoot**
 - plaatsing in functie van de aanzuigopeningen voor de verse lucht en van de luchtingangen voor natuurlijke ventilatie
- **Luchtrecyclage**
 - oorsprong van de gerecycleerde lucht
 - filters: integriteit, zuiverheid
- **Verwarmingsketels**
 - onderhoud door gekwalificeerd personeel voor branders, dichtingen (CO en gaslekken, ...)
 - voldoende luchtingangen voor een optimale verbranding
 - aanwezigheid van kanalen voor waterstroom, stoomuitlaat en brandstoffenleidingen
 - uitstoot van verbrandingsgassen ver van de aanzuigopeningen voor de verse lucht

9. Microbiologische controles

- Deze activiteit houdt een visuele controle in, zowel van het geheel van de werkruimten van het gebouw en als van de luchtbehandelingsinstallatie. Indien nodig dient overgegaan te worden tot specifieke microbiologische staalnamen te worden.
- Dit rapport dient 1 maal per jaar te worden opgemaakt of in geval van vermoeden van pathologieën en klachten die in verband kunnen worden gebracht met biologische contaminatie.
- Bovenop deze nauwgezette visuele controle omvat het verslag, indien noodzakelijk, klimatologische en microbiologische analyses van de lucht, de oppervlakken, de stofdeeltjes afkomstig van vast tapijt, van potgrond van kamerplanten, van archieven, ...

Hulpfiches, Analyse

10. Beheersen van probleem op het vlak van ongedierte

Men behandelt hier in het bijzonder microben en schimmels, kakkerlakken, mieren, knaagdieren, ... die zich erg snel vermenigvuldigen in de werkplaatsen.

- **Voorkoming**

- ✧ beleid inzake onderhoud
- ✧ verbod van organisch materiaal in de werkplaatsen (fruit, brood, ...)
- ✧ zones identificeren en aanpakken waar een risico aanwezig is op de ontwikkeling van ongedierte
- ✧ beheer van afval:
 - gesloten vuilnisbakken
 - geïsoleerd opgestelde containers
 - snelle evacuatie
 - zones net houden
- ✧ onderhoud van de installaties:
 - herstellen van waterlekken
 - dichtmaken van spleten, ...
- ✧ aanbrengen van fysieke hindernissen tegen het binnendringen en het rondlopen van het ongedierte, bijvoorbeeld beschermingsgaas in de openingen
- ✧ plaatsen van valstrikken
- ✧ verstandig gebruik van pesticiden:
 - in de aangetaste zones
 - met een minimale behandeling van de oppervlakken waarmee de werknemers in contact komen
 - volgens de procedures die door de fabrikant worden voorgeschreven
 - door een gespecialiseerde firma
 - na expliciete kennisgeving aan de werknemers
 - met lokale verluchting na het gebruik en vóór aankomst van de werknemers
 - zonder besmetting van het algemeen ventilatiesysteem en de rest van het gebouw
 - na onderbreking van het ventilatiesysteem in de behandelde ruimte
- ✧ het louter preventief gebruik van pesticiden op regelmatige basis is niet aangeraden en heeft geen zin wanneer de andere voorkomingsmethoden correct werden toegepast.